

ÇEVİRİMİÇİ DÜNYA
Küreselleşmenin Geleceği

Derleyen: Nurgül Bekar

ÇEVİRİMİÇİ DÜNYA

Küreselleşmenin Geleceği

Derleyen: Nurgül Bekar

Yazarlar: Ahmet Alpay Dikmen, Celalettin Sencer İmer, Cem Karadeli, Elif Gözdaşoğlu Küçükalioglu, Güner Koç Aytekin, Mehmet Furkan Yılmaz, Mehmet Gökhan Uzuner, Mesut Ünlü, Muhittin Şahin, Nezahat Demiray, Nurgül Bekar, Rabia Burçin Yavuz, Ulaş Taştekin

Nika Yayınevi - 129

1. Baskı: Şubat 2021

ISBN: 978-605-9386-98-2

Sertifika No: 48850

Kapak Tasarım: Aycan Kurt

Sayfa Düzeni: İlhan Ulusoy

© Bu kitabın basım, yayın, satış hakları © Nika Yayınevi Basım Yayın Matbaacılık Dağıtım Reklam Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, mekanik, elektronik, manyetik ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz.

Baskı ve Cilt: Bizim Büro Matbaacılık

Sertifika No: 42488

Nika Yayınevi

Kültür Mah. Dr. Mediha Eldem Sokak

No: 55/2 Kızılay/Ankara

T: 0312 433 71 15

www.nikayayinevi.com.tr

info@nikayayinevi.com.tr

ÇEVİRİMİÇİ DÜNYA

Küreselleşmenin Geleceği

Derleyen: Nurgül Bekar

Yazarlar

Ahmet Alpay Dikmen, Celalettin Sencer İmer, Cem Karadeli, Elif Gözdaşoğlu Küçükalioglu, Güner Koç Aytekin, Mehmet Furkan Yılmaz, Mehmet Gökhan Uzuner, Mesut Ünlü, Muhittin Şahin, Nezahat Demiray, Nurgül Bekar, Rabia Burçin Yavuz, Ulaş Taştekin

Nika Yayınevi

İçindekiler

Önsöz 7

1. BÖLÜM: SİSTEMİN GELECEĞİ

KÜRESELLEŞME, BÖLGESEL BLOKLAR VE GELECEK..... 13
Cem Karadeli

KÜRESELLEŞME, EMEK VE SERMAYE..... 41
Ahmet Alpay Dikmen ve Ulaş Taştekin

SU VE ENERJİ POLİTİKALARININ GELECEĞİ VE DÜNYA
DÜZENİNE ETKİLERİ..... 79
Sencer İmer

KÜRESEL GÜVENLİK Mİ, GÜVENLİĞİN KÜRESELLEŞMESİ
Mİ?: YİRMİ BİRİNCİ YÜZYILIN GÜVENLİK KAVRAMI
ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 115
Nurgül Bekar

COVID - 19 SÜRECİNDE KÜRESELLEŞME BOYUTUYLA
KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRLERİ, ULUSLARARASI
TİCARET ve LOJİSTİK MERKEZ: TÜRKİYE..... 147
Güner Koç Aytekin

JAPONYA, ÇİN VE KUZEY KORE ETKİSİNDE ASYA-PASİFİK
BÖLGESİNDE ENTEGRASYON SÜRECİ 179
Mehmet Furkan Yılmaz

KÜLTÜREL AÇIDAN KÜRESELLEŞMEYİ ANLAMAK VE
DEĞİŞTİRMEK ÜZERİNE: PERSPEKTİFLER VE
TOPLUMSAL HAREKETLER..... 213
Mehmet Gökhan Uzuner

2. BÖLÜM: İNSANIN GELECEĞİ

DÖNÜŞEN İNSAN VE TRANSHUMAN 251

Ahmet Alpay Dikmen

KÜRESELLEŞEN PANOPTİKON: *HER YER GÖZETİM*

POST-PANOPTİKON GÖZETİM OLGUSUNA

SOSYOLOJİK BİR BAKIŞ 281

Elif Gözdaşoğlu Küçükalioglu

NESNELERİN İNTERNETİ KÜRESEL İLETİŞİM AĞININ

EĞİTİM SİSTEMLERİ ÜZERİNE YANSIMALARI 313

Mesut Ünlü

KÜYERELLEŞEN TOPLUMDA EĞİTİM: PANDEMİ

SÜRECİNDE ÇEVİRİMİÇİ OLABİLİTELİĞİN ANLAMI 343

Muhittin Şahin

HUKUK DEVLETİ ENDEKSLERİ: KÜRESEL KAPİTALİZM

VE SIRADAN İNSANIN HUKUK DEVLETİ ANLAYIŞI 373

Nezahat Demiray

KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİK EKSENİNDE KÜRESELLEŞMEYE

YENİDEN BAKMAK: YEREL-KÜRESEL ETKİLEŞİMİ

VE POPÜLER KÜLTÜR 403

R. Burçin Yavuz

Yazarlar Hakkında 437

□ Önsöz

Yirminci yüzyılın dünyamıza en önemli miraslarından olan küreselleşme yirmi birinci yüzyılda da hızlanarak devam etmektedir. Başlangıçta sermayenin sınırsız dolaşması anlamına gelen küreselleşme kavramı zamanla malların, insanların ait oldukları coğrafyalar dışına gidebilmesini ifade eder olmuştur. Teknolojik gelişmeler ve dijitalleşme ise bilginin ve verinin serbest dolaşımını sağlayarak küreselleşmede yeni bir çağa işaret etmiştir. Herkesin her şeyden çok kısa bir sürede haberdar olabildiği ve/veya etkilenebildiği bir çağdayız artık; Amazonlarda yanan ormanlar Rusya’da yaşayan biri için sorun teşkil ediyor ya da Yeni Zelanda’daki ırkçı ve yabancı düşmanı saldırıda bir Türk de ölebiliyor. Öte yandan Çin’de üretilen bir mal kısa bir süre sonra Bosna-Hersek’te bir eve girebiliyor, New York’taki bir iş toplantısına Abu Dabi’den katılmak mümkün olabiliyor. Örneklerimizi olumlu veya olumsuz çoğaltabiliriz. Bu bağlamda küreselleşmeye karşı olmak ya da onun yanında olmak durduğunuz yere göre değişebiliyor. Üstelik artık sadece küreselleşmeden değil, onun yerel hali olan küyerelleşmeden de bahsediyoruz.

İçinde bulunduğumuz yüzyılın başında 11 Eylül 2001’de Amerika Birleşik Devletleri’nin New York kentinde yıkılan İkiz Kuleler bir kırılma noktası oluşturmuştu ve bu kırılma uluslararası düzeni anlamada var olan algıları da yıkmaya başlamıştı. Aralık 2019’da ortaya çıkan Sars-Cov-2 virüsünün yol açtığı küresel salgın ise çok kısa bir sürede bakış açılarımızı topyekun değiştirebilme kabiliyetiyle geldi. İnsanlık hâlihazırda yüz yılda bir gelen olağanüstü sınamadan geçerken, diğer taraftan insana

ve yaşama dair bildiğimiz alışık olduğumuz çok şey değişmeye devam ediyor. Hal böyleyken küreselleşmeyi ve türevlerini teoriden pratiğe uzanan bir yelpazede güvenlik, enerji, ticaret, kültürel meseleler, eğitim, hukuk alanlarında ve bölgeselden küresele tartışabilmek daha da önemli hale geldi.

Sosyal bilimlerde çalışan akademisyenlerin katkılarından oluşan bu kitap, küreselleşme ekseninde değişimin ve dönüşümün birbirinden farklı yönlerini nesnel bir bakış açısıyla inceleme gayesi gütmektedir. Kitabın birinci bölümünde küreselleşmede sistemin geleceğine ilişkin çalışmalar bulunuyor. Cem Karadeli literatürde küreselleşmeye ilişkin tartışmaları inceleyerek küreselleşme ve bölgesel blokları ele alıyor. Ahmet Alpay Dikmen ile Ulaş Taştekin ise küreselleşme, emek ve sermaye ilişkisini dikkatimize getiriyor. Sencer İmer su ve enerji politikalarının önemine ve nasıl gelişmesi gerektiğine yönelik analizlerini konu ederken sonraki çalışmada Nurgül Bekar'ın güvenlik kavramının son yirmi yıldaki anlamı ve gelecekteki güvenlik anlayışı üzerine değerlendirmeleri yer alıyor. Güner Koç Aytekin Covid-19 sonrasında bozulan küresel tedarik zincirlerinin hayatımızda nasıl bir yere sahip olduğunu irdelerken Mehmet Furkan Yılmaz Pasifik bölgesindeki entegrasyon sürecine, Mehmet Gökhan Uzuner ise kültürel küreselleşmenin toplumsal hareketlerle ilişkisine odaklanıyor.

Kitabın ikinci kısmında küreselleşme çerçevesinde insanın geleceğiyle ilgili farklı disiplinlerdeki çalışmalarda öncelikle Ahmet Alpay Dikmen insanın dönüşümünü inceliyor. Dönüşen insanın hayatında gözetim olgusunu ele alan Elif Gözdaşoğlu Küçükalioglu'nun ardından Mesut Ünlü nesnelerin internetinin kullanımının hayatımızdaki yerine ilişkin saptamalarda bulunuyor. Muhittin Şahin ise pandemi dönemiyle harekete geçen çevrimiçi eğitimin ne anlama geldiğini ele alıyor. Küresel kapitalizm içinde sıradan insanın hukuk anlayışını ve bunun

hukuk endeksleriyle bağlantısını çalışan Nezahat Demiray'ın yazısının ardından Burçin Yavuz küreselleşmeyi yeniden inceleyerek kültürel çeşitlilikler temelinde yerel-küresel etkililiğine bakıyor. Görüleceği üzere küreselleşmeyi mümkün olduğunca farklı ve çeşitli açılardan ele alan bu kitap bir yandan “bugünü” saptamakta, diğer yandan “geleceğe” dair analizlere yer vermektedir. Dolayısıyla kitabımızın sosyal bilim alanında çalışanlara fayda sağlayabileceği kadar yirmi birinci yüzyılın uluslararası dinamiklerine ilgi duyan herkes için merak uyandırıcı olacağını düşünüyorum.

Elinizdeki bu kitap, kendileri de yeni olan çevrimiçi bir üniversite eğitim biçimine intibak etmeye çalışan bilim insanlarınca hazırlandı. Özveriyle hazırladıkları çalışmaları için yazarlarımıza, kitabın yayımlanmasında emeği geçenlere ve yayınevimize teşekkürlerimi sunuyorum. Kitabın yararlı olması dileğiyle eleştiri ve görüşleri bekleriz.

Dr. Nurgül Bekar
Aralık 2020, Ankara

